

Månedsoversigt over plantesygdomme.

316. — Vintermånederne og april 1951.

Der blev for vintermånederne og april modtaget beretninger fra 65 medarbejdere; endvidere blev der i månederne januar—april besvaret 699 forespørgsler.

Lufttemperaturen afveg i april næppe væsentlig fra det normale, medens nedbøren i de fleste egne af landet var betydelig større end normalt, og dette i forbindelse med rigelig nedbør i vinterhalvåret overhovedet, således at grundvandsstanden nu synes betydelig højere end i de senere år, medførte, at jorden landet over blev sent tjenlig til såning. Nedbøren i april faldt næsten udelukkende i tiden fra den 1. til den 20., medens der i resten af måneden praktisk talt ikke faldt regn. I denne halve snes dage tilendebragtes størstedelen af såningen landet over.

Nedbørsfordelingen (indtil den 28. april) fremgår iøvrigt af følgende (normalnedbøren i parentes): Vendsyssel 56 (40), Vestjylland 60 (40), Midtjylland 68 (41), Østjylland 50 (42), sydlige Jylland 81 (41), Sønderjylland 74 (43), Fyn m.m. 61 (39), Midt- og Vestsjælland 53 (36), Nordøstsjælland 48 (40), Sydøstsjælland og Møn 36 (37), Lolland-Falster 37 (37) og Bornholm 16 (36). Gennemsnit for hele landet var 57 mm (40).

SYGDOMME PÅ LANDBRUGSPANTER.

KORN OG GRÆSSER.

Overvintring. Vintersæden har trods sen såning mange steder, ofte i ubekvem, våd jord, overvintret godt over størstedelen af landet. Kun i det nordlige Jylland, og da navnlig i Vendsyssel, har talrige rugmarker taget alvorlig skade af sneskimmel (se nedenfor). Udover denne til Nordjylland begrænsede skade er der hist og her i landet sket udvintring af særlig sent såede marker, ligesom de sent såede marker overhovedet er tynde, men god pleje vil utvivlsomt rette på dem. Talrige steder har pletter

i både hvede- og rugmarker taget skade af vand, særlig naturligvis i lavninger i markerne.

Lyspletsyge (manganmangel) er kun bemærket i enkelte tilfælde. Væksten af rug og hvede har de fleste steder hidtil været for svag til at give typiske symptomer.

Sneskimmel (*Fusarium nivale*) har været meget ondartet i rugmarkerne i det nordlige Jylland, især i Vendsyssel, hvor 15—25 % af rugarealet i Hjørringegnen og endog 75 % omkring Frederikshavn skønnes så ødelagt, at det må plojes om eller sås efter (H. Baltzer-Nielsen, Hjørring; G. Foldager, Frederikshavn). I Han Herrederne skønnes 25 % af rugarealet ompløjet (R. Sørensen, Fjerritslev). Det er det usædvanlig langvarige og mægtige snelæg, der har givet sneskimmelen gode betingelser. Mange steder lå der i disse egne sne fra begyndelsen af december til slutningen af marts. Længere sydpå i et område, der omfattes af Himmerland (F. Bek Pedersen, Hobro; Kr. Jørgensen, Hadsund) og midtjydske egne (J. J. Søndergaard, Silkeborg; Sv. Højer-Pedersen, Bjerringbro; H. P. Nielsen, Ulstrup; W. Østergaard, Hadsten), har sneskimmelen også ødelagt adskillige marker, i reglen dog mere pletvist, i læ af skove og hegn, i lavninger o. lign. steder, hvor sneen særlig har kunnet samle sig. Også ind over Salling (Kr. Nielsen) og Mors (H. Hansen) har der stedvis været skade i rugmarkerne. I den øvrige del af Jylland og på Øerne har sneskimmel kun undtagelsesvis vist sig.

Det er bestandig rug, der er mest ødelagt, medens der kun undtagelsesvis har været stærke angreb i hvede. Sv. Højer-Pedersen, Bjerringbro, o. fl. a. beretter om væsentlige forskelle i rugsorternes angrebsgrad. Særlig i sorts-forsøgene er sådanne forskelle udprægede, men der tiltrænges undersøgelser for at fastslå, om det drejer sig om egentlige sortsforskelle (resistens), eller om der blot er tale om en forskellig smittegrad af udsædsparterne.

Ved et så tidligt og langvarigt snelæg, som der her har været tale om, er afsvampning desværre ikke tilstrækkelig virksom mod sneskimmelen. Heller ikke afsvampning med dobbelt dosis, som bl. a. er prøvet i forsøg ved Bjerringbro og Frederikshavn, har givet tilstrækkelig virkning mod angrebet (Sv. Højer-Pedersen, G. Foldager).

Adskillige beretter om, at rug, der som følge af forholdsvis sen såning ikke har haft en så kraftig udvikling fra efteråret af som tidlig sået rug, har klaret sig bedst mod sneskimmelen. H. Hansen, Morsø, beretter om en lignende iagttagelse i hvede, hvor forskellen dog ikke skyldes såtiden, men derimod ajleudbringning på snedækket hvede i december. Dette medførte frostsvidning af bladene, og denne bladudtynding skånede for angreb af sneskimmel, medens hvede i samme mark, der ikke fik ajle, beskadigedes af sneskimmel.

I græsmarkerne har sneskimmel været almindelig i de samme egne som ovenfor nævnt, men skaden er i reglen begrænset til mindre pletter bag særlige lækilder eller til spredte småangreb i det kraftige græs i gødningspletterne.

BÆLGPLANTER.

Overvintringen har som helhed været god for kløverarternes vedkommende, selv om en del rødkløvermarker er tyndet noget ud af knoldbægersvampens angreb (se nedenfor). Lucernemarkerne er endnu vanskelige at bedømme; gennemgående har de dog overvintret godt, men stedvis er bestanden tyndet en del. Den milde vinter med hyppige svingninger mellem frost og tø har sikkert på sin vis været lucernen ugunstig.

Kløverens knoldbægersvamp (*Sclerotinia trifoliorum*) har været mere godartet, end man kunne have forventet efter det milde, fugtige efterår og den frodige kløverbestand. Angreb har ganske vist været almindelig i rødkløveren landet over, men mest på forholdsvis få, spredte planter i markerne, medens alvorligere angreb kun berettes fra få egne (G. Lykke-Pedersen, Frederikssund; Vald. Johnsen, Skærbæk; J. P. Skou, Odder; Kr. Nielsen, Skive; Kr. Jørgensen, Hadsund, og Arne Anthonsen, Give). Flere ødelæggende angreb er forekommet i gul rundbælg (N. Chr. Stentoft, Odense; P. Grøntved, Næstved), og på Lyngby forsøgsstation er der et ødelæggende angreb i Ladino-hvidkløver, medens andre hvidkløverstammer praktisk taget ikke er angrebne (E. Sørensen). I Østhimmerland er en del lucernemarker stærkt angrebne (Kr. Jørgensen).

BEDEROER.

Overvintring i kulerne har overvejende været god. Nogle steder rapporteres der om forrådnelser som følge af frostskaade under optagning og sammenkørsel (A. Ammitzbøll, Skjern; B. R. Bentholt, Ødum). Frostskaade i kulerne har været sjælden bortset fra roer i den øverste, ofte utildækkede del af kulerne, medens moderat varmeskaade har været mere almindelig (N. Stigsen, Aalborg; N. A. Drewsen, Vis Herred). Det har bl. a. medført, at roerne spirer lovlig kraftigt nu i forårstiden. Navnlig hvor kulerne har været meget store, er varmeskaade almindelig (Vald. Johnsen, Skærbæk). Bormangel (tørforrådnelse) har også bidraget til ringe holdbarhed (Kr. Brødsgaard, Ejby; H. Hansen, Morsø). Førstnævnte konstaterede i et forsøg udmærket holdbarhed efter tilførsel af boraks, medens ca. 20 % af de ubehandlede roer var tørforrådnede efter opbevaringen.

Ved selve forrådnelsesprocesserne har gråskimmel (*Botrytis cinerea*) ikke været så almindelig som ellers, medens penselskimmel (*Penicillium* sp.) og bakterier, undertiden også trådkølle (*Typhula betae*), har været fremherskende (E. Sørensen, Virungaard).

KALROER, KÅL, RAPS o. a. KORSBLOMSTREDE.

Overvintring af kålroer i kule har gennemgående været god. Fra flere sider fremhæves dog, at navnlig bormangel (marmorering) har medvirket til en del forrådnelse (Sv. Højer-Pedersen, Bjerringbro; L. Hangaard Nielsen, Videbæk). Fra Grindsted skrives, at ikke blot bormangel, men

også de svære angreb af kålfluellarver i efteråret, har medvirket til en del forrådnelse (J. J. Jakobsen).

Frostskade på frøkålroer, raps m. m. har gennemgående været ringe; kun meget sent såede marker har taget en del skade, så ompløjning har været nødvendig.

Kålbrokssvamp (*Plasmodiophora brassicae*). P. Grøntved, Næstved, beretter om et ondartet angreb på raps i en stor mark og minder om de sædskiftemæssige hensyn, der skal tages, hvor man går i gang med rapsdyrkning.

KARTOFLER.

Overvintring. Kartofflerne har landet over været udsat for usædvanlig stort svind som følge af forrånelser, navnlig i kulerne, hvor regnvandet ofte er trængt ind fra oven og grundvandet fra neden. Navnlig hvor kulerne har været dårlig dækket, er skade af nedsivet regnvand alvorlig, og her har frostskade ofte medvirket til forrådnelsen, medens til gengæld varmeskade ikke har været sjælden i godt tildækkede kuler. Det fugtige efterår, der medførte nedkuling af mange våde og snavsede knolde, der tilmed ofte var stærkt skimmelangrebne, gjorde på forhånd opbevaring vanskelig.

Slimskimmel (*Fusarium* sp.). I vinterens løb har der mange steder udviklet sig et slimskimmelråd i kartoflerne.

CHR. STAPEL.

SYGDOMME PÅ HAVEBRUGSPLANTER.

Der er ikke sket nævneværdig skade på havebrugsplanterne i vinterens løb, da vi har været forskånet for streng frost, og, hvad der især er af betydning, for streng barfrost. Der er dog i den sidste tid sket nogen svidning af lav nattemperatur af tidligt blomstrende buske og blomsterplanter. De ødelæggelser, der på sine steder er sket på landbrugsafgrøder på grund af oversvømmelser, har i langt mindre grad ramt havebrugsafgrøderne, dels har vandet vel kun sjældent stået så højt, at det også har dækket haverne, og dels kan mange planter — f. eks. træer, buske og stauder — tåle ikke så lidt vand, når de blot ikke oversvømmes for længe.

FRUGTTRÆER OG FRUGTBUSKE.

Æblernes holdbarhed har været varierende, men som helhed ikke tilfredsstillende. To faktorer har især gjort sig gældende: Svampeangreb, der er startet i efterårets regnfulde vejr, men ikke altid var synligt ved nedplukningen, og den ringe lagerplads, der mange gange har gjort sig gældende og bevirket, at æblerne har stået for tæt på lageret.

Af svampe er det især sen- og lagerskurv (*Fusicladium dendriticum*), sodplet (*Gloeodes pomigena*) og *Gloeosporium album* og *Gloeosporium perennans*, der har gjort sig gældende. Det fugtige efterår har sin meget store andel deri. Sodpletter, der er nærmere omtalt og afbilledet i Erhvervsfrugtavleren nr. 3 1950 (særtryk kan fås ved henvendelse til Statens plantepatologiske Forsøg), var for mange et ukendt fænomen, der kom i efteråret som en meget ubehagelig overraskelse. Sodpletter er uden tvivl tidligere i ikke så få tilfælde forvekslet med branddug, men selv om man regner med en sådan forveksling, er der dog ikke tvivl om, at æblerne har fået sodpletter. Disse er tågede, mørkegrå og runde og sjældent mere end 5 mm i diameter, men flere kan flyde sammen til større, uregelmæssige pletter. Branddug, der som bekendt vokser i bladlusenes sukkerholdige ekskrementer, danner en mere eller mindre sammenhængende sort belægning på æblerne og findes desuden på blade m. m. og kan gnides helt af, hvorimod sodpletter kun for en del kan fjernes.

I almindelighed undersøges det ikke, hvilken af de to nævnte arter af *Gloeosporium* det er, der findes. *Gloeosporium album* er nok den almindeligste, men det er ikke sjældent, at vi også finder *Gloeosporium perennans*, og uden mikroskopering er det ikke muligt at adskille disse to svampe. *Gloeosporium*svampe gjorde sig særlig gældende hen på sæsonen; før midten af december var de ikke almindelige. Det er øjensynligt, når æblerne har nået en vis modningsgrad, at disse svampe rigtigt begynder at kunne inficere og lave runde, brune pletter.

Hvor der var senskurv, var man ved nedplukningen orienteret om, at det var galt, men mange steder har lagerskurven under opbevaringen forringet æblernes holdbarhed langt mere end beregnet ved nedplukningen. En anden faktor, som har været af betydning for æblernes holdbarhed, har

været den, at der har været altfor få gode opbevaringsrum i forhold til den store frugthøst. Et særlig trist eksempel på kuldeskade har vi hørt om fra en plantage, hvor unge Coulontræer for første gang gav en stor høst, nemlig 30 tons. Disse, som blev antaget for at være nogle af de mest hårdføre æbler, blev opbevaret i et stort skur, der blev dækket på taget og på siderne med halm, men alligevel har der øjensynligt været for koldt. Det er jo sådan, at æbler godt kan komme til at lide af kuldeskade, selv om temperaturen ligger over 0° C, blot den er dernede i nærheden. Da der blev åbnet for rummet, viste det sig, at de nærmeste 10 tons var lige til at smide væk på grund af kuldeskade trods det, at ejeren mente, at der ikke havde været frost på lageret. Af de resterende 20 tons blev halvdelen kasseret, og resten sendt til pakning. Under denne blev de 3 tons sorteret fra, men resten pakket, men det viste sig desværre efter nogle dages forløb, da pakningen var overstået, at den pakkede frugt også var så medtaget, at den måtte kasseres. Uheldigvis begynder kuldeskaden oftest indvendig fra, så æbler med begyndende angreb, som endnu ikke har gjort dem bløde at føle på, let kan komme med i kasserne ved pakningen og først vise tydeligt angreb noget senere. Iøvrigt har der i år været en del kuldeskade, hvor denne har vist sig som store bløde partier, der fra begyndelsen har kunnet ses udvendig fra. Pigeoner, der har været lagt til solning, har haft særlig meget kuldeskade (Henrik Nielsen, Holbæk).

På Bramley har der været en del skold; særlig alvorligt har det været i kulsyrerum, hvor frugterne har ligget til hen i april. Det forlyder, at det er gået adskilligt bedre, hvor æblerne er taget ud af kulsyrerummet nogle måneder tidligere og opbevaret i almindeligt lagerrum efter den tid.

En anden gene ved Bramley og flere andre sorter — f.eks. Bodil Neergaard — har været den, at de har fået en hel del små, mørke lenticelpletter, der efterhånden, omend langsomt, er blevet større. Det kan være ganske umuligt at trække en skarp grænse mellem de pletter, man synes kun bør hedde lenticelpletter, og dem, man nærmere vil kalde Jonathanpletter.

Især på Bodil Neergaard har der i flere tilfælde været en ejendommelig misfarvning, nærmest som om overhuden blev uensartet moden i runde, ofte sammenflydende pletter, så æblerne har fået et spættet gul-grønt udseende.

Endelig har der været flere alvorlige tilfælde med centerråd, hvilket nu er betegnelsen for brunfarvning ved kærnehuset, tidligere kaldt brunt kærneråd. Centerråd kommer særlig, hvor der ikke er luftcirkulation i tilstrækkelig grad, og det har det skortet på, hvor æblerne har været stuvet for stærkt sammen.

Til slut skal citeres et par indberetninger, der understreger det indtryk, vi fra andre sider har fået af frugtens holdbarhed. „Æblernes holdbarhed må i almindelighed siges at have været under middel. Gloeosporium-svampen har ødelagt mange — især Cox's Orange, men endnu mere kvalitetsforringende har sen- og lagerskurv været. Plettede partier, som lige efter plukningen blev opsorteret og indsat på lager, kunne i mange tilfælde efter et

par måneders forløb fremvise et udfald på 50 % eller mere, formentlig fordi de enkelte frugter har været inficeret. Skurv og sodplet har så afgjort været de værste plager og understreger med al tydelighed betydningen af at fortsætte sprøjtningerne lige til umiddelbart før plukning. Dette faktum er forøvrigt også blevet bevist, idet en mindre part af frugtavlere har haft held til at holde en ren frugt hele perioden igennem, netop fordi de holdt ud med sprøjtning lige til den dag, der skulle plukkes. Sodplet har også sådanne steder været et ukendt fænomen, og vinterholdbarheden har været upåklagelig" (Hans Chr. Madsen). „Det har været den almindelige klage overalt, at det har knebet med frugtens holdbarhed. Årsagen er først og fremmest opbevaringsrummenes dårlige forfatning, — men det er først gået ud over frugter fra de unge træer. Desværre har tilsyneladende gode rumforhold også skuffet. Store partier af Coulon, Dumelow, Boiken og Belle de Boskoop er blevet ødelagt af skold og indre forrådelser, priksyge, lagerskurv, — hvilket sikkert skyldes for stærk sammenstuvning, så luftcirkulationen har været for sløj" (G. Mayntzhusen).

Gummisyge, nogle nye lokaliteter er meddelt os. I et tilfælde synes der at være gummisyge i Golden Delicious, ellers er det som sædvanlig Lord Lambourne, det er galt med.

Æbleskurv (*Venturia inaequalis*) havde i overvintrede blade dannet sæksporehuse, hvorfra der i laboratoriet i Lyngby konstateredes den første svage sporeudskyldning den 14. april, men allerede den 19. udslyngedes der mange sporer.

KØKKENURTER.

Gråskimmel (*Botrytis allii*) har øjensynlig ikke været særlig ondartet på skalotter og kepaløg under opbevaringen, omend den naturligvis har forårsaget, at mange løg rundt omkring er rådne. Fra Jylland skrives: „Trods sen optagning i et fugtigt efterår har angreb af gråskimmel ikke været særlig ondartet, sandsynligvis fordi temperaturen har været ret lav siden juli" (A. Gylling).

Penselskimmel (*Penicillium sp.*) spiller en ikke helt ringe rolle under opbevaringen af spiseløg, men desværre adskilles denne sygdom i almindelighed ikke fra gråskimmel. Da det meget vel kan tænkes, at et middel virker mod den ene af disse svampesygdomme og ikke mod den anden, bør der gøres noget mere for, når løg rådner, at konstatere, om det er det ene eller det andet angreb, der har forårsaget skaden. Gråskimmel er karakteristisk ved, at der kommer en grå svampebelægning og ofte tillige sorte hvileknolde. Penselskimmel derimod giver en grønlig belægning på løgene. Begge svampe ses ofte kun tydeligt, når man piller de yderste løgskæl af. I tvivlstilfælde kan løgene lægges fugtigt nogle dage, så svampebelægningerne bliver kraftigere.

En bladpletsvamp (*Heterosporium variabile*) er atter i år konstateret på spinat i hus. Svampen overføres med froet.

ANNA WEBER.

SKADEDYR PÅ LANDBRUGSPLANTER.

KORN OG GRÆSSER.

Gåsebillelarver (*Phyllopertha horticola*). Fra Sydsjælland skrives: „I et tilfælde blev rugen helt raseret i efteråret på et par skæpper land og tyndet i pletter rundt om i marken. I et andet tilfælde var der små, stærkt udtyndede pletter. Larverne var fremme lige under jordoverfladen omkring den 10. april“ (P. Grøntved). Fra Askov: „Larverne findes almindeligvis overalt, men nogen videre skadevirkning ikke iagttaget“ (H. Agergaard). Fra Gramegnen: „Angrebet begyndte umiddelbart efter såningen“ (A. Mortensen). Fra Skanderborg: „Enkelte ondartede angreb er observeret i vintersæden“ (A. Pedersen). Fra Han Herred: „Ret almindeligt med angreb først på vinteren, men i foråret har vi ikke set noget til dem“ (R. Sørensen).

Smælderlarver (*Agriotes spp.*) har i et par tilfælde i Midt- og Sønderjylland været ret hårde ved vintersæden. Det synes at være almindeligt, at landmændene i stor udstrækning har sikret sig mod angreb på truede arealer ved at bejdse sæden med hexaklor-præparater.

Frøgræsuglens larve (*Apamea testacea*). Et angreb i rug efter græs rapporteret fra Slogs Herred (H. Behrens).

Stankelbenlarver (*Tipula paludosa*). Der meldes om enkelte alvorlige angreb fra forskellige egne af Jylland; det er navnlig gået ud over vintersæden og korn efter grønjord.

Fritfluelarver (*Oscinis frit*). 5 indberetninger melder, at angreb ikke er bemærket i vintersæden, 3 skriver om svage, 8 om stærkere, undertiden ondartede angreb. Fra Frederikssundseggen skrives: „Ret almindelige angreb på høje partier i marken, men jeg har dog det indtryk, at skaden er ret begrænset“ (G. Lykke-Pedersen). Fra Haderslev: „Enkelte angreb er iagttaget“ (P. R. Madsen). Fra Vis Herred: „Enkelte stærke fritflueangreb er konstateret i rug“ (N. A. Drewsen). Fra Kolind: „I enkelte marker ret stærke angreb“ (E. Staunskjær). Fra Vejle Vesteregn: „Et ret stærkt angreb set i rug. Måtte ompløjes“ (A. Anthonsen). Fra Skanderborg: „Enkelte svage angreb. Det ene i hvede efter grønjord“ (N. Pedersen). Fra Horsens: „Enkelte ødelæggende angreb og som sædvanlig, hvor vintersæden er sået efter sent pløjet græsmark“ (A. Nielsen). Fra Skern: „I et enkelt tilfælde var en rugmark sået i oktober totalt raseret af fritfluelarver“ (A. Ammitzbøll).

BÆLGPLANTER.

Stængelål (*Ditylenchus dipsaci*). Fra Skælskøregnen skrives: „Synes at være meget ondartet i år. Mange frømarker er fuldstændig ødelagt. Jeg tror aldrig, jeg har set angrebene så ondartede og så tidligt som i år. Årsagen er i regelen for kort afstand mellem kløvermarkerne, og at kløveren efter frøavl optræder som ukrudt i de følgende afgrøder“ (H. Wraae-Jensen).

KÅLROER, KÅL, RAPS o. a. KORSBLOMSTREDE.

Raps-jordloppen (*Psylliodes chrysocephalus*). Fra Sydsjælland skrives om en rapsmark på 10 ha, som er moden til ompløjning på grund af et meget stærkt angreb af denne jordloppe (P. Grøntved).

Skovduer (*Columba palumbus*) har på Sorøegnen forvoldt betydelig skade på en 14 tdr. ld. stor vinterrapsmark ved at hakke i de ca. 10 cm høje planter; ialt skal de 9 tdr. ld. være alvorligt beskadiget (Ib Trojaborg).

SKADEDYR PÅ HAVEBRUGSPLANTER.

Æblebladloppen (*Psylla mali*). Der foreligger endnu ingen utvetydige meddelelser om angreb, men fra Århus skrives, at der er bemærket en del æg på ældre, forsømte træer (N. Gram).

Bladlus (*Aphididae*). Det bemærkedes i flere indberetninger, at der kun er fundet få æg på frugttræernes grene i vinterens løb. Ved Roskilde sås de første lus på æble den 26. april (Gerda Mayntzhusen).

Galhvepse (*Cynipidae* sp.). Fra Stubbekøbing modtog vi i begyndelsen af april kviste af fuglekirsebær med knopgaller af en galhvepseart.

Knopviklerlarver (*Tortricidae*). Enkelte angreb på æbletræer er set i haver ved Esbjerg (M. Sørensen).

Ringspinderen (*Gastropacha neustria*). Fra Salling-Fjends skrives, at ægmanchetterne findes i næsten enhver have (A. Herborg Nielsen).

Frugttræspindemiden (*Paratetranychus pilosus*). 3 indberetninger melder om begyndende, men oftest svage angreb. Bestanden af vinteræg varierer meget fra sted til sted, men synes sjældent at være særlig talrig. I een beretning skrives: „Har kun fundet mange æg i plantager med regelmæssig sygdomsbekæmpelse“ (C. T. L. Worm).

PROSPER BOVIEN og OLE WAGN.

ANGREB AF NEMATODER (*Ditylenchus* sp.) PÅ CHAMPIGNONSMYCEL.

I januar modtoges en del prøver af gødning fra champignonsgartnerier, hvor man havde bemærket, at myceliet ikke udviklede sig normalt. I den engelske og amerikanske litteratur angives det ofte, at angreb af nematoder skulle være årsag hertil. Konsulent A. Klougart, der var bekendt hermed, anmodede os om at foretage en undersøgelse af prøverne for at få oplyst, hvilke arter af nematoder, der fandtes deri.

I alle prøverne forekom nematoder, dog ofte arter hørende til slægterne *Rhabditis* og *Cephalobus* m. fl. Disse arter træffes praktisk talt altid i humusrig jord og henfaldende plantevæv og må betragtes som ude af stand til at optræde som primære skadedyr på eller i sunde plantevæv. I nogle prøver forekom imidlertid en *Ditylenchus*-art i forbavsende antal, og netop indenfor slægten *Ditylenchus* finder vi en række ægte planteparasitter, blandt hvilke stængelålen (*D. dipsaci*) er den bedst kendte. En nøjere undersøgelse viste dog, at den foreliggende art umuligt kunne være identisk med *D. dipsaci*, men at den havde stor lighed med *D. destructor* („The potato tuber nematode“), der bl. a. angriber kartoffelknolde og blev fundet her i landet i 1949. Da vi ikke havde materiale af denne art til sammenligning, kunne det ikke afgøres, om nematoden fra gødning var identisk med *D. destructor*, eller om den måtte betragtes som en ny art. Den engelske specialist Dr. T. GOODEY (Rothamsted) sendte konserveret materiale af en *Ditylenchus*-art, der i England er fundet under lignende forhold og anses for skadelig for myceliets udvikling. En sammenligning viste, at det efter alt at dømme drejede sig om samme art som den, der var fundet her i landet. Om artens biologiske forhold kan der endnu ikke siges noget særligt, men i Lyngby er det lykkedes at „dyrke“ nematoderne på kunstigt substrat (agar podet med en skimmelsvamp). Det må anses for sandsynligt, at nematoderne stammer fra den jord, der anvendes til dækning af champignonsbedene. Selv om det eksperimentelle bevis endnu mangler, er der grund til at tro, at den omtalte nematode-art er årsag til myceliets dårlige udvikling.

PROSPER BOVIEN.

English summary.

NEMATODES (*Ditylenchus* sp.) ATTACKING MUSHROOM SPAWN.

Examination of compost from mushroom beds where the spawn had failed to develop revealed the presence of a species of *Ditylenchus*, which occurred in huge numbers. The species has 6 incisures in the lateral field and the tip of the tail is finely rounded. It is believed to be closely related to, if not identical with, *D. destructor* Thorne, The potato tuber nematode. The nematodes could easily be cultured on agar plates inoculated with a fungus. Even if it has not yet been proved experimentally it seems highly probable that the growth of the mushroom spawn is hampered by the presence of these nematodes.

PROSPER BOVIEN.

